

Тимків К.В.

студент,

Науковий керівник: Іванишин І.М.

кандидат хімічних наук, доцент,

Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗМІСТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДЛЯ УЧНІВ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

Актуальність теми. Сьогодні в умовах розбудови вітчизняної системи фізичної культури та спорту неповносправних особливої актуальності набуває досвід країн, що лідирують у цій галузі. В країнах Європи та США фізичне виховання дітей з психофізичними порушеннями виокремилось в самостійну наукову галузь в 1973 р., з утворенням Міжнародної Федерації Адаптивної Фізичної Активності (IFAPA), хоч на громадському рівні вирішення цієї проблеми розпочалося значно раніше [3, с. 42].

Проведений нами аналіз видань видавництва «Human Kinetics Publishers» свідчить, що суб'єктом адаптивного фізичного виховання в США та країнах Європи є, як люди з глухотою, сліпотою, порушеннями слуху, зору та опорно-рухового апарату, розумовою відсталістю, так і хворі на артрити, розсіяний склероз, цукровий діабет, захворювання серця, нирок, сколіоз, анемію, туберкульоз, грижі, порушення менструального циклу та т. ін., тобто контингент, яким в Україні опікується фізична реабілітація. Цей факт свідчить про розбіжність вітчизняного та англomовного поняття «адаптивне фізичне виховання».

Дослідження в цій галузі полягає в тому, що світ спеціальної освіти ще більш складний і культурно різноманітний, ніж світ загальної освіти. Зважаючи на це дослідження освітніх програм для спеціальної медичної групи проводилося в Україні такими вченими як: «Боднар І.Р., Жук Г.О., Турчик І., Томенко О.А. та ін.» в країнах Європи дослідження проводили Італійські, Норвежські, Німецькі, Австрійські вчені такі як: «Kauffman, J. M., Anastasiou, D., Keszyüs, D., Erkelenz, N., Drenowatz, C., та ін.» зі сторони Америки можна виділити такий науковців як: «Schwab, S., Norris, E., Shelton, N., Dunsmuir, S., та ін.». Одна із проблем полягає в тому, що

різні країни можуть використовувати одну і ту ж освіту по-різному. Добре відомо і доведено в нашій роботі, що, наприклад, «включення» є складною та неправильно використаною концепцією (див. Mitchell 2005). Може бути якийсь загальне розуміння щодо значення інклюзії на теоретичному рівні. Однак на більш практичному та оперативному рівні ми маємо безліч реалій (Армстронг, Армстронг та Шпандагу, 2011). Крім того, більш конкретні поняття, пов'язані з потребами та місцями спеціальної освіти, використовуються навіть по-різному в англomовному світі. Наприклад, в даний час існує найрізноманітніша етикетка посилаючись на інвалідність, раніше відому як «розумова відсталість» (Фаррелл 2008; Яхнукайнен 2013). Також беручи до уваги те як розмежується поняття «інклюзія» та «спеціальні медичні групи» виходячи в два різних напрямки реалізації шкільної освіти. У цьому дослідженні, щоб уникнути двозначності, у тексті пояснюються місцеві терміни.

Мета даної роботи: охарактеризувати зміст та організацію фізичної виховання учнів в Європі, США та Україні, яких за станом здоров'я відносять до спеціальної медичної групи.

Виклад основного матеріалу. В Українській законодавчій базі ми бачимо цю розбіжність в поняттях «інклюзія» та «спеціальні медичні групи» що прописано в законах «Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах» Наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України від 20 липня 2009 року № 518/674 та іншому законі від 5 вересня 2017 року «Про освіту» де були внесені поправки, з того часу діти з особливими освітніми потребами мають повне право отримувати освіту в усіх навчальних закладах, зокрема й безоплатно в державних та комунальних, незалежно від «встановлення інвалідності» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 30, ст. 322) [2].

Що до законодавства США потрібно зазначити, що в доступній літературі ми не зустрічали характерних для нашої системи освіти структурованих програм із фізичного виховання. Одними із найважливіших документів, згідно з якими проводяться заняття з фізичної культури, є спеціальні інструкції, які розробляються на основі рекомендацій відповідних державних структур та затверджуються відділами освіти відповідних штатів. Ці інструкції є своєрідними аналогами вітчизняної програми з фізичної культури. Усі нормативні

документи у сфері фізичної культури та спорту незалежно від законодавства штату, в якому вони були прийняті, повинні базуватися на національних стандартах, які розроблені «NASPE» (Національною асоціацією спорту та фізичного виховання). Схожі рекомендації зазначені у документі, розробленому Департаментом охорони здоров'я та соціальних служб, під назвою «Стратегія вдосконалення якості фізичного виховання». Велика кількість програм із фізичного виховання систематизована на спеціальному веб-порталі під назвою «PHYSICAL EDUCATION CENTRAL». Цей електронний ресурс дозволяє будь-якому користувачеві знайти програму тренування, яка б відповідала його віку, статі та вподобанням. Згадані програми нагадують спрощений варіант звичного для нас конспекту уроку з фізичної культури на певну тему (гімнастика, баскетбол, волейбол тощо) [1].

Аналізуючи європейський освітній простір, то інклюзивна освіта являє собою вирішальний крок у суспільстві, яке рухається до соціальної справедливості, з рівноправним та активним громадянством. Протягом більше 20 років декілька міжнародних угод, таких як Заява Саламанки (ЮНЕСКО 1994 р.) Та Конвенція ООН про права інвалідів (2006 р.), Наголошують на важливості інклюзивної освіти (ЮНЕСКО 2001; Opertti, Walker та Zhang 2015) [7, с. 2].

На міжнародному рівні та в багатьох існуючих визначеннях інклюзії розуміння того, що «всі діти навчаються у звичайних неоднорідних класах із однолітками» є вирішальне значення (Loreman 2014) [14, с. 1100]. Це стосується і нашого дослідження освітнів в якому вона визначається, як кількісне та якісне навчання для всіх, хто навчається. Це визначення базується на визначенні, запропонованому (Бутом та Ейнскоу 2011) в індексі для «включення» [5, с. 43; 7, с. 4].

В науково-дослідницькій літературі терміни «виштовхування» та «витагання» зазвичай стосуються вибування (Jordan, Lara, and McPartland 1994; TreeLLLe and Agnelli 2011) [4, с. 431; 5, с. 44]. Ми використовуємо його в більш широкому розумінні, що передбачає усі форми виходу з навчального процесу. Два терміни використовуються для розмежування причин, чому учні залишають звичайні шкільні умови [4, с. 431].

Беручи до уваги системи освіти Італія та Норвегія, які за своєю концепцією розвивалися дуже схоже, як це розповсюджено в країнах Європи.

У другій половині XX століття обидві країни прийняли закони, що гарантують право на інтеграцію учнів з обмеженими можливостями Норвегія: «Закон про інтеграцію 1975 року» та «Закон про освіту 1998 року»; Італія: «Закон 118/71, Закон 517/77» та «Закон 104/92») [5, с. 45]. Таке право було встановлено після порівняльних рухів у двох країнах, які почалися в 1960-х роках, натхненні ідеями щодо інтеграції, деінституціоналізації (Basaglia 1968) та нормалізації прав (Nirje 1992), врешті-решт призведе до зміни парадигми у напрямку запобігання сегрегації та дискримінації людей з обмеженими можливостями [5, с. 46].

Аналізуючи шкільні системи, в європейських країнах, які рухаються на шляху до інклюзії (Meijer, 2010) [6, с. 129]. Ми спостерігаємо, що хоча «включення» стосується набагато ширшого поняття, ніж лише особливі потреби (Trautmann and Wischer, 2011) [8, с. 462]. Минуло кілька років з того часу, як Австрія та Німеччина ратифікували Конвенцію ООН про права осіб про Інвалідність (жовтень 2008 р. та березень 2009 р. відповідно) [6, с. 133]; та їх освітні системи, а також підготовка вчителів навчальні програми в даний час трансформуються для ефективної інклюзії в школі. Відповідно до: «Статті 24 Конвенція ООН Про Права Інвалідів», Австрія та Німеччина зобов'язані забезпечити система інклюзивної освіти [6, с. 130; 8]. Історично склалося, що австрійська система спеціальної освіти розвивалася подібно до інших європейських систем, таких як Німеччина (Werning, Löser, & Urban, 2008) [6, с. 137].

Щодо Української законодавчої бази на нашу думку вона повинна передбачати, що кожна особа з обмеженими можливостями повинна мати розроблений для нього Індивідуальний Освітній План (ІОП). Вкрай важливо, щоб вчителі фізичного виховання були частиною процесу (ІОП). Один з найкращих способів зробити це – стати активним членом команди (ІОП). Вчитель фізичної культури може зробити це кількома способами, наприклад:

- відвідувати зустрічі команди (ІОП);
- підтримувати тісний зв'язок з керівником групи (ІОП) та іншими членами команди;
- оцінити учня в галузі рухових навичок, спортивних навичок та фізичної підготовленості та надати цю інформацію команді (ІОП), щоб відповідні цілі ІОП могли бути написані для студента;
- тісно співпрацювати з відповідними постачальниками послуг, такими як фізіотерапевт, ерготерапевт та логопед;

Для забезпечення ефективності виконання (ІОП) необхідно є розуміння адміністрації важливість участі учителя фізичної культури у всіх етапах процесу формування Індивідуального Освітнього Плану (оцінка, зустрічі команд, написання цілей, оновлення тощо).

Розроблена в результаті дослідження модель ефективного трансферу освітніх технологій має на меті оптимізувати та інтенсифікувати інтеграцію основних досягнень Західноєвропейської та Американської системи інклюзивного навчання в Український освітній простір. Практичне впровадження елементів європейської моделі інклюзивної освіти на базах шкіл може започаткувати імплементацію цієї моделі в Україні.

Висновок. Отже, проаналізувавши відмінність понять та моделі організації фізичної культури в спеціальних медичних групах України в порівнянні з «адаптивним фізичним вихованням» США, та інтеграції учнів з обмеженими можливостями в освітньому просторі Європейських країн ми визначили основу відмінності в фундаментальному розумінні поняття «інклюзія». Це відобразилося в тому, що в Україні на відміну від країн Європейського Союзу та Америки не розвинулась індивідуально-центрована система спеціальної освіти. Тому необхідним є створення нової законодавчої бази спрямованої на індивідуально-центровану систему спеціальної освіти. У нашому дослідженні ми подали частину розроблених нами методичних рекомендації щодо впровадження елементів європейської моделі інклюзивної освіти на базах шкіл України, що в подальшому може започаткувати імплементацію цієї моделі в Український освітній простір.

Список використаних джерел:

1. Андрій Мандюк. Особливості програм із фізичного виховання в системі середньої освіти США // Львів, 2011. – 25 с.
2. Закон України «Про Освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Чудна Р.В. структура та зміст підготовки спеціалістів з фізичного виховання неповносправних в США. – Харків, 2002. – 93 с.
4. Anastasiou, D., Kauffman, J. M. Inclusive education in Italy: description and reflections on full inclusion. – Italy, Naples, 2015. – 443 p.
5. Davide Di Palma, Antonio Ascione and Salvatore Napolitano. Education to school inclusion through sport. – Italy, Naples, 2018 – 46 p.

6. Markus Gebhardt, Susanne Schwab, Mathias Krammer. General and special education teachers perceptions of teamwork in inclusive classrooms at elementary and secondary schools. – Germany, 2015. – 146 p.

7. Nes, K., Demo, H., & Ianes, D. Inclusion at risk? Push- and pull-out phenomena in inclusive school systems: the Italian and Norwegian experiences. – Italian and Norwegian, 2017. – 129 p.

8. Schwab, S., Hessels, M. G. P. Achievement Goals, School Achievement, Self-Estimations of School Achievement, and Calibration in Students With and Without Special Education Needs in Inclusive Education. – Germany, 2014. – 477 p.

Ткаченко Ю.А.

курсант,

Науковий керівник: Лопатін В.В.

викладач,

*Луганський державний університет внутрішніх справ
імені Е.О. Дідоренка*

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В СИСТЕМІ СЛУЖБОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Фізична підготовка – це комплекс заходів, спрямований на формування та вдосконалення рухових умінь і навичок, розвиток фізичних якостей та здібностей поліцейського з урахуванням особливостей його професійної діяльності.

Зміст фізичної підготовки охоплює теоретичні знання, методики розвитку фізичних якостей, практичні навички застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів та способів допомоги потопаючому. Основним засобом фізичної підготовки є фізичні вправи, виконання яких необхідно поєднувати з дотриманням гігієнічних вимог та заходів запобігання травматизму [1, с. 10].

Мета фізичної підготовки поліцейських – збереження здоров'я, творчої та трудової активності, забезпечення належного рівня фізичної готовності та всебічний розвиток фізичних якостей, набуття теоретичних знань, формування спеціально-прикладних та життєво важливих умінь і навичок, необхідних для виконання оперативно-службових завдань [1, с. 11].